

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної on-line-конференції
(Суми, 21–22 листопада 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

comprehensible structure for the visitors. The most linked websites are Privat24 and Universal bank. The fastest is Monobank. The most popular traffic sources are direct and organic search.

In conclusion, we would like to point out that due to digital transformation of the financial sector customers are given fast, affordable, convenient and secure banking service. As for online and mobile banking, they are steadily becoming the most popular payment methods in this country.

References

1. Official website of Google Trends, available at: <https://trends.google.com/trends/explore?date=all&q=%2Fm%2F0352k1,%2Fm%2F0bys4z>
2. Official website of Serpstat, available at: serpstat.com
3. Official website of Similarweb, available at: similarweb.com

СЕКЦІЯ 5. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН

УДК: 336.226.32

Грубчак Діана Олександрівна
*Науковий керівник: Нікітішин А.О.,
к.е.н., доцент,*

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця

СУЧАСНИЙ МЕХАНІЗМ НАРАХУВАННЯ ПДВ

Податок на додану вартість - це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до бюджету здійснює продавець (податковий агент). Надходження від цього податку є найзначнішими за обсягом з усіх податків, які

нараховуються в Державний бюджет і є найбільшим за обсягом джерелом доходів держави. Порядок його обліку регламентований у розділі V ПКУ [1].

Механізм нарахування податку на додану вартість з першого погляду достатньо простий: із суми податкових зобов'язань (ПЗ) віднімаємо суму податкового кредиту (ПК) і отримуємо суму податку, що підлягає сплаті до бюджету. Саме з принципами його нарахування пов'язана найбільша кількість спірних моментів [2].

Для того щоб правильно розрахувати суму податку, що підлягає сплаті до бюджету, потрібно чітко визначитися з тим, коли виникає необхідність нараховувати податкове зобов'язання, та чи весь податковий кредит можна зараховувати?

Податкове зобов'язання (ПЗ) - загальна сума податку, отримана або нарахована платником у звітному періоді. Це та сума податку, яку суб'єкт господарювання у своєму податковому обліку нараховує на договірну вартість з урахуванням націнки, яку він додає до товару, щоб отримати прибуток [3].

Як відомо, обов'язковими елементами податку на додану вартість, так само як і будь-якого іншого податку, є: об'єкт обкладення, база нарахування, ставка податку. Таким чином, про визначення бази нарахування, ставки податку (20 %, 0 % або 7 %) та інші нюанси нарахування ПЗ можна говорити тільки в тому випадку, коли є привід для таких розмов, а саме - є об'єкт обкладення ПДВ.

Передусім, об'єкт оподаткування для нарахування ПЗ виникає при виконанні двох умов:

- 1) платник податку здійснює операцію з постачання товарів/ послуг;
- 2) місце такого постачання перебуває на митній території України

Крім того, з метою оподаткування вважаються постачанням операції з:

— передачі товарів/послуг у межах договорів комісії (консигнації), доручення, довірчого управління;

— надання послуг та/або передача прав власності на матеріальні активи за рішенням органу державної влади або органу місцевого самоврядування-

фактичної передачі об'єкту фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу/орендарю;

— передачі товарів (робіт, послуг) при здійсненні загальної (спільної) діяльності на окремий баланс платника, уповноваженого договором вести облік результатів такої спільної діяльності;

З метою оподаткування прирівнюються до постачання товарів/послуг операції при:

1) анулюванні ПДВ-реєстрації платника;

2) використанні товарів/послуг і необоротних активів, за якими був відображений податковий кредит, у необ'єктних, ПДВ-пільгованих або негосподарських операціях;

3) неповерненні зворотної (заставної) тари;

4) ліквідації основних виробничих або невиробничих засобів за самостійним рішенням платника податків.

Згідно з абз. 2 п. 188.1 ПКУ база оподаткування операцій з постачання не може бути:

- для товарів/послуг — нижче ціни придбання;
- для самостійно виготовлених товарів/послуг — нижче звичайної ціни;
- необоротних активів — нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку (у разі відсутності обліку необоротних активів — виходячи із звичайних цін).

Податкові зобов'язання з ПДВ виникають у постачальника на дату першої події в операції. Першою подією при постачанні може бути:

- отримання передоплати від покупця;
- відвантаження товарів, а для послуг - оформлення документа, що засвідчує факт надання послуги.

Податковий кредит — це сума, на яку платник ПДВ має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду.

Операції, за якими платник ПДВ може визнавати податковий кредит:

1. придбання або виготовлення товарів і послуг;

2. придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України;

3. увезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного чи фінансового лізингу;

4. увезення товарів і/або необоротних активів на митну територію України.

Згідно з нормами п. 198.3 ПКУ, нарахування податкового кредиту здійснюється незалежно від того, чи почали придбані товари/послуги й основні фонди використовуватися в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника ПДВ протягом звітного податкового періоду. Тобто податковий кредит визнають за всіма покупками незалежно від напряму їх використання. Так, перешкодою для визнання податкового кредиту буде відсутність належним чином оформлених підтвердних документів.

До таких документів належать: своєчасно зареєстровані в ЄРПН податкові накладні/розрахунки коригування; митні декларації; інші документи.

Хочемо попередити, що виникнення права на податковий кредит також залежить від своєчасності реєстрації ПН постачальником: за своєчасно зареєстрованими ПН таке право виникає в періоді їх складання; за несвоечасно зареєстрованими ПН – у періоді їх реєстрації.

Проте це не означає, що весь «вхідний» ПДВ так і залишиться в складі податкового кредиту. Адже згідно з п. 198.5 ПКУ платник ПДВ має нарахувати компенсаційні податкові зобов'язання, скласти й зареєструвати в ЄРПН зведену податкову накладну, у разі якщо товари/послуги/необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися:

- в операціях, що не є об'єктом оподаткування відповідно або місце постачання яких розташоване за межами митної території України;
- в операціях, звільнених від оподаткування;
- в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку.

Податок на доходи фізичних осіб є важливим інструментом сучасного механізму податкового регулювання соціального розвитку суспільства [4]. Дослідивши принципи та особливості нарахування податкового зобов'язання та податкового кредиту можна стверджувати, що сучасний механізм нарахування ПДВ досить складний та потребує подальшого удосконалення.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. Дата оновлення 20.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 09.11.2019)
2. Нікітішин А. Індикатори інституційних змін у податковій системі України. *Вісник КНТУ*. 2017. № 1. С. 93–108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2017_1_9.
3. Альошкіна Н. Податкові зобов'язання з ПДВ: що це таке і коли виникають? *Податки та бухгалтерський облік*. 2017. Вип.72. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/september/issue-72/article-30242.html>
4. Нікітішин А. О. Сучасний механізм податкового регулювання соціального розвитку суспільства. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 35(1). С.251-260. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_35\(1\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_35(1)_36)